

Ústav východoevropských studií FF UK

Posudek oponenta bakalářské práce

Jméno a příjmení autora práce	Alexandra Geints
Studijní obor	Ruský jazyk a literatura
Název práce	Концепция личности и государственности в повести А.П. Платонова «Котлован»
Oponent práce	prof. PhDr. Ivo Pospíšil, DrSc.

Povinné hodnocení¹

	1	2	3	4	5
Struktura práce		x			
Formální podoba práce		x			
Stylová a jazyková úroveň		x			
Výběr literatury			x		
Teoretické zpracování tématu		x			
Vlastní přínos práce, osobní zaujetí tématem		x			
Kreativita, původnost zpracování		x			
Splnění zadání práce	X				
Přínos práce pro daný obor			x		

¹ Do příslušné kolonky zaneste křížek. 1 = nejlepší hodnocení, 5 = nejhorší hodnocení

Dodatečné poznámky a připomínky

Autorka v podstatě velmi dobře splnila zadání a vzhledem k povaze a rozsahu bakalářské práce zvolila koncentrovanou dichotomní podobu podle postav „starého“ a „nového“ člověka. Tím však současně vytvořila určitou schematičnost pojetí, ale ztlumila ji – kromě různorodého tematického přístupu – také biograficko-ideovým rozbořením, projekcí myšlenkového vývoje autora, původně idealistického stoupence idejí ruské bolševické revoluce, směřujícího k skepsi a nakonec skrytého odmítnutí juvenilních představ. Je to samozřejmě všechno složitější a autorka na to upozorňovala již v první kapitole, tedy při demonstraci celkového společenského kontextu Platonovova díla. Přehlednost, ale i schematičnost bych viděl i v rozdělení na tzv. filozofický a sociální aspekt. Podobná je i jednosměrnost odkazů na názory Nikolaje Berďajeva, ostatně kdysi tzv. legálního marxisty, jež by mohly být doplněny a o jiné pohledy. Problém ruské aplikace marxismu jako „víry“ (není to však absolutní) vychází jistě také z nedokončené ruské/východoslovanské sekularizace, která dnes vede k silnému, přirozenému postsekularismu. Pokud jde o společenský kontext, je zřejmé, že období od roku 1929 až do smrti autora je velmi temné a často netransparentní a postoje jednotlivých protagonistů, dnes často literárních ikon, byly takové, že bychom je raději ani neznali, a to se týká také Platonova, Pasternaka apod., byť je zřejmé, že šlo o silné přinucení, kdy šlo patrně doslova o život. Sám bych klasifikoval různé typy Platonovovy tvorby trochu jinak, třeba na rané satiry vydávané dobově zcela oficiálně, byť někdy se zdrcující kritickou resonancí, pozdější romány (povesti) a mytologizující linie, ale to je věc názoru a také metodologických východisek. Jistým omezením je také využití sekundární literatury (nemáme na mysli kvantitu; ta je vzhledem k typu práce pochopitelná), která je de facto ruská nebo alespoň ruskojazyčná. Světovosti nabyl však Platonov především díky překladům do angličtiny a těch je opravdu poměrně mnoho, stejně jako anglofonní reflexe jeho díla. Zde bych z poslední doby uvedl alespoň jednu publikaci (Tora Lane: *The Forgotten Dream of the Revolution*. Lexington Books, 2018) a další francouzskou (Frédérique Leichter-Flack: *La complication de l'existence: essai sur Kafka, Platonov et Céline*. Paris 2010), která Platonova uvádí do širšího evropského literárního kontextu. Na druhé straně vzhledem k místu podání práce máme i česká díla, např. disertaci Michaely Pešková (Mytologémata v prózách Andreje Platonova, Brno 2007) a je tu také v širších souvislostech sama pražská rusistická tradice (M. Drozda, M. Hrala: *Dvacátá léta sovětské literární kritiky*. LEF – RAPP – Pereval. Universita Karlova, Praha 1968).

Aktuálnost, nadčasovost, k dnešku nepřímou výrazněji promlouvající partie této bakalářské práce dokládá Platonovova systematická ostrakizace v tehdejším SSSR, smrtící nálepkování (labelling), na němž se podílely i pozdější oběti represí konce 30. let minulého století; autorovo pronásledování, přes dočasné přerušení, vedlo k jeho předčasné smrti. nehledě na množství vynucených kompromisů. Právě v tomto aspektu vidím přínos této bakalářské práce.

Problémem je častá bolest dnešních prací tohoto typu, a tou je jen malé zření k estetické, umělecké, poetologické/žánrové (genologické) rovině Platonovova díla, byť tu najdeme několik zmínek (jazyk, styl, narace).

Otázky k obhajobě

- 1) V čem byste viděla poetologický význam Platonovovy prózy, včetně zkoumaného románu?
- 2) Jak vidíte Platonovovo dílo (tedy i *Stavební jámu*) z hlediska žánru a genologické terminologie (povídka, román, v ruské tradici „povest“)?

Jednoslovné hodnocení práce:

Velmi dobře

Ivo Pospíšil

Podpis oponenta práce

Ústav slavistiky, Filozofická fakulta Masarykovy
univerzity

Pracoviště oponenta práce